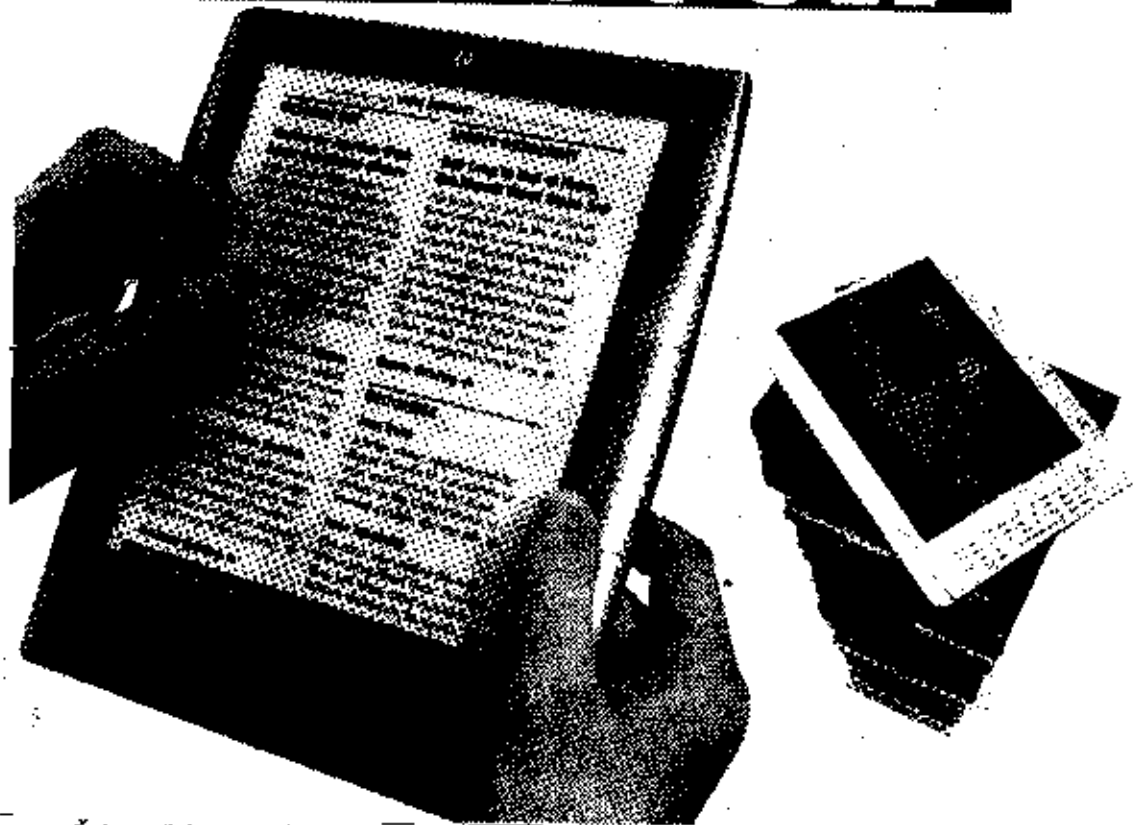

หนังสือกระดาษ กับ e-book

พม ทั้งหลายเอาไว้ในตลาดที่คิดว่าจะมาเล่าเรื่อง การปะทะกันระหว่างวัฒนธรรมการอ่านหนังสือ กระดาษ กับกระแสใหม่ในการใช้งาน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ อี-บุ๊ก ผู้ที่เพิ่งต่อในสัปดาห์นี้

รูปธรรมของการปะทะกันระหว่างกระดาษสองกระดาษ ที่ว่านี้เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาครับ เพราะที่นั่นดูเหมือน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต้องหลักประกันและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งๆ ที่เพิ่งมีการสำรวจในปี 2007 ที่ผ่านมานี้เองว่า หนังสือที่พิมพ์ด้วยกระดาษ ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งๆ ที่อินเทอร์เน็ตแพร่หลายอย่างยิ่งแล้ว สาเหตุสำคัญเป็นเพราะ "ห้องสมุด" ทั้งของสถาบัน การศึกษาและห้องสมุดสาธารณะยังคงสั่งซื้อเป็นจำนวนมากๆ ใ้บริการผู้อ่าน

ห้องสมุดเหล่านี้มีเยอะครับที่ยังคงเป็น "เสาหลัก" ให้หนังสือกระดาษในสหรัฐอเมริกาอยู่

แต่แน่นอนสภาพก่อนหน้าที่จะเกิดอุปสรรคการอ่าน อิเล็กทรอนิกส์อย่างที่เรารู้จักกันว่า อี-บุ๊ก ริดเดอร์ ครัม หลังจากการสำรวจครั้งนั้น ยอดจำหน่าย อี-บุ๊ก ริดเดอร์ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อย่างรวดเร็ว หนังสือราวๆ 1.5 ล้าน "เรื่อง" ถูกขายไปในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์... แนวโน้มเมื่อปี 2009 ที่ผ่านมามีแนวโน้มให้บริษัทวิจัยปรับ ประมาณการยอดขายในปี 2010 นี้ จากเดิมที่ตั้งไว้ว่า ยอดขายจะอยู่ราว 2 ล้านเรื่องเพิ่มให้เป็นราว 3 ล้าน เรื่อง

นี่ยังไม่นับหนังสืออีกมากกว่า 10 ล้านเรื่องที่ถูก สแกนเก็บเอาไว้ในเซิร์ฟเวอร์ของกูเกิล สำหรับไว้ บริการผู้ใช้บริการ "ดูก็ดู บุก เซิร์ช" นะครับ

ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ ตัวการสำคัญที่ขับเคลื่อน กระแสหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้พุ่งกระชูดเมื่อปีที่ผ่าน มาและทำที่ท้าวว่าปีนี้จะเป็นิทองของ "อี-บุ๊ก ริดเดอร์" ก็ก็คือบรรดา "ห้องสมุด" ทั้งหลายนี้แหละครับ

หนังสือพิมพ์นิวยอร์ก ไทมส์ รายงานเอาไว้เมื่อไม่ นานมานี้ว่า ตอนนี้มีห้องสมุดสาธารณะ (หรือจะเรียก ว่าห้องสมุดประชาชนแบบบ้านเราก็ได้) ราวๆ 5,400 จุดทั่วประเทศ ใ้บริการ "หนังสืออิเล็กทรอนิกส์" เฉพาะที่ห้องสมุดสาธารณะนิวยอร์ก เพียงแห่งเดียว ก็ มีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่มากถึง 18,300 หัวเรื่อง แล้ว

บริษัทที่ชื่อ "โอเวอร์ ไครฟ" ซึ่งทำธุรกิจจัดหา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้กับห้องสมุดทั้งหลาย เปิดเผย ข้อมูลเอาไว้ว่า จำนวนการ "ยืม" หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากห้องสมุดในสหรัฐอเมริกา เพิ่มจาก 607,275 ครั้ง ในปี 2007 มาเป็นมากกว่า 1 ล้านครั้งแล้วในปี 2009 ที่ผ่านม

นั่นเท่ากับ "เสาหลัก" ของหนังสือกระดาษกำลังถัน คอน หรือ แปรพักตร์ นะครับ

[ต่ออีกหน้าหลัง]

"ที่น่ากังวลก็คือ เราจะพัฒนาคนรุ่นใหม่ในอีกยุคหนึ่งข้างหน้าให้กลายเป็นคนรุ่นที่มีพรสวรรค์สำหรับการอ่านในสมองสั่งลง ฉลาดฉวยมากขั้นทุกที" เซบอบอก การอนุรักษ์หนังสือกระดาษเอาไว้ มีค่าเท่ากับการทะนุถนอม "สมองสำหรับกว้ออ่านที่ดีที่สุด" เอาไว้ในความเห็นของศาสตราจารย์ฟร็อบ

ไพรัตน์ พงศ์พานิชย์
pairat@matichon.co.th

เรื่องมาถึงจุดเดือดเอาเมื่อปลายปีที่ผ่านมานี้ ตอนนั้น "คูซิ่ง อะคาเดมี่" สถาบันการศึกษาในเมืองแอชเบิร์น รัฐแมสซาชูเซตส์ ประกาศเลิกกิจการห้องสมุดของตัวเอง เปลี่ยนสถานที่ให้เป็น "ศูนย์การเรียนรู้" ยกห้องสมุดทั้งหมดไปอยู่ในรูปของข้อมูล "ดิจิทัล" นักเรียนจะหยิบยืม จอห์น สไตน์เบ็ค หรือ เอฟ. สก็อตต์ ฟิคเจอร์สดี ไปเป็นเพื่อนสมองในคอนกรีตเทอม ต้องมีเครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

ห้องสมุดของคูซิ่ง อะคาเดมี่ ถือเป็นห้องสมุดดิจิทัลสมบูรณ์แบบแบบแห่งแรกและแห่งเดียวที่มีอยู่ในสหรัฐอเมริกาตอนนี้ แต่ก็เป็นที่ถกเถียงกันมากถึงทิศทางของห้องสมุดอื่นๆทั้งหลายได้ไม่มากนักโดย

ผลก็คือบรรดาผู้ที่รัก "หนังสือกระดาษ" ทั้งหลายออกมาโวยวายกันยกใหญ่ กลายเป็นประเด็นถกกันหนักหนาสาหัสมากในสังคมอเมริกัน ฝ่ายหนึ่งยืนยันความง่าย สะดวก รวดเร็ว และทันสมัยทันสมัย อีกฝ่ายหนึ่งเน้นไปที่การสูญเสีย "เสน่ห์" ของการพิมพ์ รูปเล่ม ตัวหนังสือ ที่ให้สัมผัสจากกระดาษทั้ง 5 ในรูปแบบที่แตกต่างกันลิบลับกับข้อมูลดิจิทัลที่แสดงผ่านหน้าจอ แอลซีดี

คนที่ถือหางหนังสือพิมพ์กระดาษ ถึงกับเปรียบเทียบการกระทำของ คูซิ่ง อะคาเดมี่ ว่า เหมือนกับการ "เผาหนังสือ" โดยผู้ที่มีอำนาจบาตรใหญ่ในอดีตกันเลยทีเดียว

ข้อโต้แย้งเรื่องการ "ดิจิทัลหนังสือ" ห้องสมุดในครั้งนี้ ที่ดูออกมาในเชิงวิชาการ ไม่ใช่ความรู้สึกมากที่สุด เห็นจะเป็นการโต้แย้งจาก แมรี่แอนน์ วูล์ฟ ศาสตราจารย์ด้านพัฒนาการวัยเด็ก จากมหาวิทยาลัยเทรฟ์ลี ในเมืองมัตฟอर्ड

รัฐแมสซาชูเซตส์
ในความเห็นของเธอ "รูปเล่ม" ของหนังสือหรือตัวอักษร จะเป็นกระดาษหรือไม่เป็นกระดาษ ไม่ใช่เรื่องสำคัญ เรื่องสำคัญก็คือรูปแบบของ "การอ่าน" เพราะเธอบอกว่า จะอ่านอะไร อ่านจากอะไร ไม่ใช่ปัญหา ปัญหาอยู่ที่ "เราอ่านอย่างไร" ต่างหาก "การอ่านออกเขียนได้" หรือที่ฝรั่งเรียกว่า "literacy" นั้น ในความเห็นของศาสตราจารย์ฟร็อบ วิวัฒนาการกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมพื้นฐานของมนุษย์อย่างช้าๆ ถูกกลืนกรองแล้วส่งต่อหรือค่อยๆ "ซึมซาบ" หรือในบางครั้ง "สั่งพัน" จากชั่วคนหนึ่งไปยังอีกชั่วคนหนึ่งที่สุดท้ายกลายเป็น "ธรรมชาติ" ของบุคคล

"การอ่าน" กลายเป็นกิจกรรม "ส่วนบุคคล" เป็นกิจกรรมที่ผู้กระทำจะ "อ้อมอ้อม" ลึกลงไปในจินตนาการที่รังสรรค์ขึ้นมาจากตัวหนังสือเหล่านั้น หนังสือที่ดีในบรรดาของเธอ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้สร้างสรรค์จินตนาการส่วนตัวขึ้นมา

เธอหันมามองว่า ในคุณลักษณะของการอ่านต่างๆ เหล่านี้ "หนังสือกระดาษ" ทำได้ดีกว่า "หนังสืออิเล็กทรอนิกส์" ครับ

ตัวหนังสือสมัยใหม่ นั้น ง่าย กระชับ ได้ใจความแบบฉวยฉวยไม่เอื้ออำนวยต่อการอ่านแบบ "ถ่าซามอิกซิ่ง" เพื่อสร้าง "จินตนาการ" นั้นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งนั้น ข้อมูลในยุคใหม่ในรูปแบบดิจิทัลมีมากมายมหาศาลจนยากที่จะก่อให้เกิดการอ่านในทำนองนั้นได้ หากการ "ข้อมูลท่วมหัว" จนจับต้นชนปลายยากจะคิดปะทะไม่ถูกเกิดขึ้นเสมอในยุคนี้